

BRASSÓ.

Ismeretlen levelek el nem fogadtak.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz küldve, vagy
vándor postán küldve:
Egyes évre . . . 7 fr. 50 k.
Félévre . . . 4 " 50 "
Negyedévre . . . 2 " 50 "
Külföldre egész évre 20 frank.

Egyes száma 6 fr. k. kapható
a kiadványban és egyes újság-
terjesztőkkel együtt.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közmívelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassói egyesületének és a Brassói Magyar Polgári Körnek
hivatalos közlönyéje.

Hirdetések díjtételével a kiad-
ó hivatalban.

Hirdetések díja:

4 havihoz háromszor, egy
éveshez kétszer, 6 fr. Nagyból és
többesből hirdetések díjtételével.
Minden egyes hirdeté-
s egy sorra mértékű. 10 k.
Mélyről fizetendő.

NYITNÉKÉI KIADVÁNYA SZÁM 12 k.
Hirdetők és Nyitnők által
előre fizetendő.

Megjelentek hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztőség helye:

Brassó, Kolozsvári utca 26. szám alatt.

hová a lap szállást érte illető közönségek intézkednek.

Feliratok megküldése:

Dr. WEZSEK KONRÁD.

Hírlapok vissza nem adtak.

A lap kiadó-helye:

Brassó, Kolozsvári utca 26. sz.

Idő előrehaladtával az előfizetők pénzük és hirdetőik díját.

A magyar közmívelődési egy-
letek működése Magyarországon.

Ez a címre a bukaresti „Eumenisztes
Lloyd”-ban nem naplaj egyik közéleti
vezetőszerkesztő. Kérdésünk voltuk kezünkbe
ezt a lapot, mert azt reméltük, hogy van
talán a Dimbovica mellett legalább egy
idegen nyelvű lap, a mely méltán látna
fogja ott olvasni, közvetve pedig a ro-
mán szomszédokkal a magyar közmívelő-
dési egyeteket sok farsággal és áldozattal
járó hazafias törekvéseit megismertetni.

Nem mondhatjuk, hogy az említett
nem áldozatokat, sőt részletesen elő-
számolja a magyar közmívelődési egye-
letek, ezeknek vagyont és azon iskolákat,
óvodákat, melyeket ezek fenntartanak
Azonban ezt sem azért tesz, hogy minél
hubbosabb, teljesebben tovább haladna az
eltekert után, hanem azért, hogy megsej-
tesse a németország iskolai egye-
letek s elmondhassa annak:

„Ime mi ehhez képest a ti áldozatfete-
lek, holott ti más célt tűztetek magatok
elő, nem is, mint a magyarok!” A német
iskola-egyleteket célja, ezen lap szerint,
megvívni a németeket a föld bármely pont-
ján s így Magyarországon is attól, hogy el
ne veszték nemzeti nyelvüket. Ezem egye-
letek tehát szabad bármely országban
propagandát csinálni a német nyelvnek
megóvása, erősítése érdekében!

Ez nem hisz a nevezett lap fellogása
szerint, mert másképpen áll híszük, hogy
is a német nyelv naplaj teljesebben Ro-
mániában, a hol, mint tudjuk, naponta
hírdetik, hogy ott nincsenek nmetiségek,

hogy Románia nem több nyelvű ország,
mint Ungaria, hanem egy nyelv van csak
itt s egy nemzet is ez a román.

Azonban nem azért fogtuk tolat, hogy
Románia belügyeire elegyedtünk. Semmi
közünk ahhoz, hogy ott mielőre lakás és egye-
letek működnek. Ismerjük ugyan a Liga
című egyet is, melynek célja: hazánk belgye-
ire avarai magat és itt a románis-
mus erősítése által politikai cselekedé-
sere törekedni, hazánk integritásának con-
kritására működni. Nem bajlódunk mi azzal
a Lügával sem, mert tudjuk, hogy nem bír
olyan víhar támasztani, a mely a Kárpát-
okot képes lenne elsorolni

Legelőbb sajnálunknak fejezzük ki a
felett, hogy a mind magában Romániá-
ban oly sok más a közmívelődési terén a
tenni válna, a Liga ép úgy, mint az emli-
tezt német lap, idét s pénz vesztetnek
arról, hogy Magyarországra belügyeire ártak
magokat, a mire őket, Isten látja, mi soha
felnem kértük.

A jelen cikkünkben a foylyt a ne-
vezett német lapnak azon vándjára fektet-
jük, melyet a magyar közmívelődési egye-
letek elme elég rosszakarattal, tudatlan-
sággal és tájékozatlansággal emelni vak-
merősködött. A nevezett német lap szerint
az összes magyar közmívelődési egye-
letek egyetemes célja, törekvése: a nemzeti-
ség nyelvének kiírása és azoknak tiszta
magyarokká való átvándzása. Borsódzik
ettől a háta, sem valami rettenetes rém-
től, a mely csak és az ő álmait zavarja,
de a mely valóságban hazánkban soha sem
létezik.

Nincs okunk eltagadni, miszerint óhaj-
tásunk, törekvésünk az, hogy Magyaror-
szágra terítettén minden irányban a
nemzetiségek között az állanyvilág tu-
dása, de ezzel csak áldában sincs az,
hogy a nemzetiségek anyanyelvét kiirtassuk.
Agyrém lehet, nem egyő, a R. Lloydnak
azon állítása, hogy nevezett keménybe-
b) mintha nálunk a nemzetiségi iskolák-
ban a tanórák felte a magyar nyelv taní-
tására lenne fordítani.

Az ilyen hamis hírt terjesztésével
zudítják ellenünk adott a közvéleményt s
teszik nekünk a legrosszabb szolgálatot. A
magyar nyelv terjesztése épen olyan érde-
kében áll nálunk a nemzetiségeknek, mint
magának a magyar nemzetnek. Akkor ér-
demelnék nek a támadást, ha nem adnánk
alkalmat a nemzetiségeknek az állam nyel-
vének megtanulására és ezzel képtelenség
témnők őket arra, hogy az állam-nyelv-
nem tudása miatt az állam által nyújtható
jótéteményekből kivessék részüket. A
R. Lloyd tekintsen körül Romániában és
lássa meg, hol lehet ott államszolgálatba
lépni az állam nyelvének nem tudásával?

Igy van az minden országban. Az állam
nyelvének tudása, a nélkül, hogy lemond-
jon az illető anyanyelvéről, a legelső ha-
zas kötelesség. A ki hazánkban nyelvének
nem akarja megtanulni, sőt az ellen igtaz, az
ilyen bellük ugyan ember-számba, de nem
s haza hi fiainak támaszba.

Románia a sok teljes értelmében el-
oláshozott a moldvai csángókat, oláh is-
kolát, oláh tanítókat tart számkra, oly
céltól, hogy teljesen kiírta belőlük a ma-

gyar nyelvet. A magyar közmívelődési egye-
letek és a magyar nemzet nem akarja kiírni
a nemzetiségek nyelvét. Mi igen jól tu-
djuk, mindenkinek kedves az ő anyanyelv
és ezt tiszteljük, de az állam nyelvének
tudását az anyanyelv mellett, elengedhet-
len hazafias és polgári kötelességnek tartjuk.

Rövidségein írja le a nevezett német
lap, hogy mennyire terjesztik csak a ma-
gyar közmívelődési egyeteket a magyari-
rungsot és még is a végén azt írja, hogy
szarkok fogtak elteni adást, a míg a
magyarok betelejesék. Ugyan miért? Mert
— így okoskodni — mert valamely or-
szágban a lakosok többségét soha sem
lehetett anyanyelvétől megfosztani. Ha így
van, akkor: Pourquoi tant de bruit pour
un omlette? Igazítsa csak a „R. Lloyd”
ott a Dimbovica mellett Románia bel-
ügyeit s ne álljon be fogadtalan próká-
tornak.

K. F.

Belföld.

A fővárost, de a vidéket is lázas
izgalomban találva valamiféle fogalomodás,
melyet tudvalevőleg a német színház
ügyében bár Köchmeister Frigyes és
farsal egyenesen O Felségségek intéztek.
Napok óta mindenütt el csut fuskát árt
dél kétsé képtelen, mert Lesser Szaniszló
vagy feltétlenül dirigálni akar egy német
színházat és fölültek neki Köchmeister
Frigyes bárá, a budapesti kereskedelmi
és iparkamara elnöke, Steiner Odon
ur princípálisja, Singer-Zsigmond, Hirsch
Jakob és Leipziger Vilmos és Felségségek
azonban a kért signature nélkül vissza
küldte és az által leplezettett a fityol

tek, áldoztak egymást, a helyett, hogy a
szereket megelőző tájálmatok letekelték. Az
örök előglettelézés marczagója kedveltye-
s, a küdelmekkel egyetlen rugója a hüszg.
Ugyan némi körül, a gondolt el, hogy mi
máskor látnánk, ha nem csupán a hű-
ség miatt menne a világ, ha az ember szedi,
tudását, szive jószágát is mi tisztán a hű-
ségnek kormányozza, ha ez a keresztény za-
rok nem tűné az embereket egymás ellen.
Szereket a kétségessé és báboros eszték;
vágytók a nyugalom után és föltekelték a
meg álmokat is.

Ti magokatok tartjátok a legtekietesebbek-
nek és magokatok agymást legyeké-
bél. Szegény ember! Bonyos az a kazarfál,
a ki ott a nap ágóto hova melett még a
göcsög tüzével is sütteti magát a hű-
ségnyer legyen, ép olyan boldogtalan, mint
az uraság, a ki gyórti lelket a beszanakodás-
sá többre vágyik, mint a mije van. Gad-
gát a termése. A buzban, azt híszed, meg
nem eléget? Nincs, fel adást, hogy én
jén a nap kigéit a búnyást, megéget, sőt
antól, hogy váromtetsésem csatlak és nem
ostoln elég olajat arra a tűre, a melyen a
saját hüszágunk hgy áldoztatok.

Az astag nagy korélyon bonylót bösz
tovább, de én nem hallgatok rá több; fajt
az a sok igazság, a mi „élet” elmondott.
A hüszág és a hüszág minden theoria,
a gyarkarát élet egyetegen vagy közönsé-
ben okozkodik szarkából.
A nap leáldozóban van; vöröses fny

TÁRCSA.

Mezőn.

— A „Brassó” eredeti tárcája. —

Írta: Szathmári Mór.

(Vége)

A burgonya meg a tengeri tibálk közt
simán terül el egy-egy kisebb zöld kocska;
illámok virágok virágok terülnek el rajta,
mintha egyből fityájt volna nek a harag-
zodók. Ez a köhere, mely már másod ízben
hajtott ki.

Ti a buzabánban csaknem beláthatatlan
messzeégre sorpás pásztira veti fényét a nap.
A lekánztól rénszart ment nyenyiságon emel-
kednek szor sorjában a szén-buagók, a mi-
ket rendbe raknak a nagy takaruk idejére.
Es Guen, es a Pinad egész nem képen
olyan illatot teremten, minót onnék hoz
magától a nyári szél.

Az egyik bolya terebélyes széles csapok
szárazfalánál meg erősekedik le egy nagy
asz. Kurta nyakát ide-oda forgatja, félre le-
tekoldi majd görbe csőrök megkopogtatja
karmos lábait, s tolatokodik meg. Egszre
megnésszel valant, kurta nyakát összezuha-
rasok terméket leglye eszték s hirtelen föl-
tált, nagy széles szárazfalán egyetegen
ereve fölöt, csak a magában belélt újra
ant a mélyébe, keringő szén roplott.

A ragadozó madár székelt föl se veszi
az enyészé eszésséggel ropkodik fecke, meg

a lármas verő, a mely pár lépéssel töle vi-
dámán zúdul az út porában.

Szarkán földök zabvetésből kilátnak a
pasztira fűke; a cölös mader itt-ott fityó
bubos fete a fekete ropkó körül, de azonnal
újra megplaj, ha embert lát a közelben. A
nagy rénsz mély mélyösszággal szedgeti hosszú
verő lábait a gölya. Okoskodik mellet-
te hájzsa össze-mellette a pásztorgyerek-
de a ő állat tudja, hogy őt nem bántja senki,
mert szereznek hoz a haza, a melyre
fessék rája.

A keskeny meroi úton olykor olykor föl-
tútnak egy-egy nagy csap főng Nagy jác-
már okos lassu hullámzó lépésben huza ma-
ga után a vendégoldára megrakott nagy bu-
zaszallító szekeret. A pompás állatok néha-
néha meg-megirázak hatalmas fejével s a
járom láncza hangja zöröglet kísért az állatok
modulátik. — Széles csapokkán végig esz-
padnak néha hosszú fekete farkúak s így ke-
regnek le maguktól az alkalmatlanok mezei
legyeket.

A rakott szekerét toltják haza foke pin-
a bíres gyere. A ropant alkonyat egyenesen
ringással szendörli alkony. A nagy ökrök
mintha józan tudással bírna, szorosan halad a
jogenyével, akécskel meg fityafat körül-
tanyul. Folyó, melynek állai járvaon folyik a
csécsje nagy magjaira.

Ott térnek el az úriat asztalok, emel-
tes ház magasságára rakva, olyan simán és
egyeztelen, mintha vonzóval mérgetek
volna ki ilyen szor körte-akára. A hatalmas

nagy asztag, a mint ott áll a mezőn, komoly
mélösszággal, széles könyökmélet, a sűrű-főg
veretjök munkájuk megmót, mintha lenézne
az embereket, bármokot s az egész világot.
A tegezők, lemezt köré balakokat megre-
szegtek a meleg szél, a a mint nézőm a nagy
asztagot, úgy képelem, mintha éke és
beszélne.

Szám önhitűséggel szót le hozzáim:
„Látd, és vagyk az „élet”: magatok
nezetektik így el engemet. Ti tudni, a ki
olyan hűszök vagytok tudatok, ezeteket,
munkátok, minit és én rabozalok meg
én vagyk az ökrök és az ökrök igazán. Én
csak nevetem azt a szeretlen kényeskedést,
hogy minél hurcoztok magy tarheletok.

Bolondok vagytok mindanyian, mert
küzdökötök hiabavál, s munkátok gyümöl-
cséből soha egyetlen fityót sem takarítottok
be ártok a kamarába, melyből a megelődés-
nek édes árték is fityvándokot. Csak én
áldozom kírdokot, és érettem az árték.
Hogy emelkedek ártásokhoz, hogy az ártadnak
néha-néha felakadok kőerséggel megelődés-
tel, én emelkedtem engemet, az életet a
„legjobb jónak.”

Ez és a legfőbb jó rátko néve a legna
gyobb rossz. Nézd, ott van ennek a négyez-
er hódok birtokuk az ura. Minden elő ember-
a ki itt birtokos van, fitygő boldogságát és
fityt tud, mert ő parancsol, pedig ő is csak
fity tud, az én rabozalok. Ugya meönd,
bolondok vagytok, mert nem ismeritek el-
töltek. Rosszak vagytok, a mikor jók lehetek.

